Η Αμυμώνη ήταν μια από τις Δαναΐδες που ο Δαναός έστειλε να βρουν πηγή με νερό στην άνυδρη Αργολίδα. Την ξεμονάχιασε ένας σάτυρος αλλά την γλίτωσε ο Ποσειδώνας. Η τρίαινα του θεού καρφώθηκε σ' ένα βράχο. Η Αμυμώνη την τράβηξε. Μια πηγή ανάβλυσε. Έγινε στη Λέρνα και ήταν η πιο καλή πηγή της Αργολίδας
. Η Λέρνα βρίσκεται νοτιοδυτικά στο Άργος, εκεί που αρχίζει η ανώμαλη περιοχή της κοιλάδας του Αχλαδόκαμπου. Με τον καιρό, από τα εκεί βάραθρα σχηματίστηκαν πολλές πηγές. Σχηματίστηκε και μια λίμνη, της Λέρνας. Στις όχθες της πάλεψαν μέχρι θανάτου δυο γιοι του Δία, ο θεός Διόνυσος και ο θεϊκός Περσέας. Ήταν τότε που ο θεός γυρνούσε τον κόσμο θέλοντας να επιβάλει την λατρεία του. Στην Αργολίδα, οι κάτοικοι φαίνεται ότι αντιστάθηκαν σθεναρά. Έτσι εξηγήθηκε η μανία που κατέλαβε τις κόρες του Προίτου. Η πάλη για την επιβολή της νέας λατρείας συνεχίστηκε και στα επόμενα χρόνια, με εισβολή του Διόνυσου στην Αργολίδα. Ο Περσέας κρατούσε ακόμα τα φτερωτά πέδιλα που χρησιμοποίησε, όταν πήρε το κεφάλι της Μέδουσας, υψώθηκε στον ουρανό και αφάνισε τη μια μετά την άλλη τις μαινάδες που ακολουθούσαν το θεό. Κι όταν η γυναίκα του Διόνυσου, η Αριάδνη, του επιτέθηκε, την απολίθωσε φέρνοντάς την αντιμέτωπη με το κεφάλι της Μέδουσας.

Κατά μια εκδοχή, μεσολάβησε η Ήρα και οι δυο αντίπαλοι τα βρήκαν. Κατά μια ισχυρότερη, ο Περσέας κατάφερε να σκοτώσει τον Διόνυσο και τον έριξε στη λίμνη της Λέρνας, απ' όπου ο θεός κατρακύλησε στον Άδη. Επανήλθε βέβαια στον Όλυμπο αλλά, από τότε, οι άνθρωποι πίστευαν ότι μια από τις πύλες του Άδη βρίσκεται στη λίμνη της Λέρνας. Κατά άλλη εκδοχή, από εκεί κατέβηκε ο Διόνυσος στον Άδη, για να επαναφέρει την μητέρα του, Σεμέλη. Λεγόταν ακόμα ότι από την είσοδο εκείνη ήταν που ο ίδιος ο Άδης κατέβηκε στο βασίλειό του, όταν απήγαγε την Περσεφόνη. Φρουρός της εισόδου εκείνης ήταν η Λερναία Ύδρα, κόρη του Τυφώνα και της Έχιδνας και αδελφή του Κέρβερου, του άγριου σκύλου που φρουρούσε την άλλη πύλη του Άδη.

Η Λερναία Ύδρα φώλιαζε κοντά στην πηγή της Αμυμώνης αλλά ξημεροβραδιαζόταν στη λίμνη. Ύδρα σημαίνει Νεροφίδα. Λερναία, της Λέρνας. Ήταν ένα τέρας με τεράστιο κορμί και εννιά κεφάλια φιδιών, όπως αναφέρει ο Απολλόδωρος, αν και υπάρχουν παραστάσεις που την παρουσιάζουν με δώδεκα, ενώ ο Σιμωνίδης την ήθελε με πενήντα και οι Ευριπίδης και Διόδωρος ο Σικελιώτης με εκατό.

Οπωσδήποτε, ο γενικά παραδεκτός αριθμός των κεφαλιών της Λερναίας Ύδρας ήταν εννέα: Οκτώ θνητά και ένα, το μεσαίο, αθάνατο. Με τη διαφορά ότι και τα θνητά ήταν ακατάβλητα καθώς, αν κάποιο κοβόταν, στη θέση του ξεφύτρωναν δυο. Κατά μια μεταγενέστερη (της

ελληνιστικής εποχής) εκδοχή, το μεσαίο κεφάλι ήταν γυναικείο αλλά με φίδια στη θέση των μαλλιών, όπως της Μέδουσας. Κι αυτήν, όπως και το λιοντάρι της Νεμέας, την είχε αναθρέψει η Ήρα. Την Ύδρα την είχε στείλει στη Λέρνα, με την κρυφή ελπίδα ότι, κάποια στιγμή, ο Ηρακλής θα συγκρουόταν μαζί της και θα σκοτωνόταν. Η ώρα της σύγκρουσης έφθασε, όταν ο Ευρυσθέας διέταξε τον Ηρακλή να τη σκοτώσει και για τον λόγο ότι αφάνιζε ανθρώπους, ζώα και σπαρτά καθώς, ακόμα κι όταν κοιμόταν, τα στόματά της ξερνούσαν φωτιά και η ανάσα της δηλητήριο.

Ο Ηρακλής πήρε τα όπλα του, πήρε σύντροφό του και ηνίοχο στο άρμα του τον Ιόλαο και πήγε να αντιμετωπίσει το τέρας. Άφησε τον Ιόλαο να φυλάει το άρμα κι άρχισε να ψάχνει για την Λερναία Ύδρα. Εκείνη μάλλον δεν είχε όρεξη για μάχη. Κρυβόταν στη φωλιά της. Την εντόπισε ο Ηρακλής κι άρχισε να ρίχνει κατά κει φλεγόμενα βέλη. Λένε πως την ιδέα αυτή του την έβαλε η Αθηνά. Και αποδείχθηκε αποτελεσματική.

Το τέρας βγήκε και ρίχτηκε πάνω στον ημίθεο. Τυλίχθηκε γύρω από το ένα πόδι του Ηρακλή και βάλθηκε να τον ξεκάνει. Ο Ηρακλής χρησιμοποίησε το δρεπάνι που είχε φέρει μαζί του, της πήρε ένα κεφάλι κι έκπληκτος είδε στη θέση του κομμένου να ξεπηδούν δυο νέα κεφάλια. Κι ακόμα, με εντολή της Ήρας, ο τεράστιος κάβουρας, βοηθός της Λερναίας Ύδρας στη λίμνη, βγήκε από τα νερά, πλησίασε τον ήρωα κι άρχισε να του δαγκώνει το ένα πόδι. Ο Ηρακλής βρέθηκε με δυο αντιπάλους. Τίναξε το πόδι του κι ο κάβουρας βρέθηκε στο χώμα. Ο Ηρακλής τον πάτησε και τον έλιωσε. Απαρηγόρητη η Ήρα τον πήρε και τον έστειλε στον ουρανό, μεταμορφώνοντάς τον στον αστερισμό του Καρκίνου (Κάβουρα).

Μετά, ο Ηρακλής κάλεσε τον Ιόλαο να παρατήσει το άρμα και να πάει να τον βοηθήσει. Με την καθοδήγηση του ήρωα, ο Ιόλαος έβαλε φωτιά στο διπλανό άλσος. Χρησιμοποιώντας τα αναμμένα κλαδιά, καυτηρίαζε κάθε λαιμό της Λερναίας Ύδρας που έκοβε ο Ηρακλής, οπότε δεν ξαναφύτρωναν κεφάλια. Σε λίγο, είχε απομείνει μόνο το μεσαίο, αθάνατο κεφάλι. Αυτό, και κομμένο, δεν πέθαινε. Ο Ηρακλής το ξερίζωσε και το έχωσε βαθιά στη γη, πλάι στον δρόμο που οδηγεί στην Ελαιούντα. Κι έβαλε από πάνω ένα τεράστιο βράχο, ώστε ποτέ να μην μπορέσει να ξαναβγεί. Στη συνέχεια, ο Ηρακλής ξεκοίλιασε το άψυχο κορμί του τέρατος και βούτηξε στο δηλητήριο που είχε μέσα του τα βέλη του. Η πάλη του με τον εκπρόσωπο του θανάτου είχε συντελεστεί. Και ο Ηρακλής είχε για μια ακόμα φορά νικήσει, στην πορεία του προς την αθανασία. Το πώς και αυτός ο άθλος χρειάστηκε τριάντα ημέρες για να έρθει σε πέρας, δεν μας έχει εξηγηθεί.

Νικητής και τροπαιούχος, ο Ηρακλής επέστρεψε στις Μυκήνες μαζί με τον Ιόλαο και ανακοίνωσε ότι η Λερναία Ύδρα δεν υπήρχε πια. Όπως ήδη αναφέρθηκε, ο Ευρυσθέας είπε ότι δεν αναγνωρίζει τον άθλο, επειδή στην εξόντωση του τέρατος είχε βοηθήσει και ο

Ιόλαος.

(τελευταία επεξεργασία, 3 Αυγούστου 2021)